

DEİK

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

Sonuç Raporu

Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan Üçlü İş Forumu

26 Ekim 2016 / İstanbul

Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan Üçlü İş Forumu

26 Ekim 2016 / İstanbul

Sonuç Raporu:

Türkiye, Bosna Hersek ve Sırbistan arasındaki ekonomik işbirliğini artırmak amacıyla tesis edilen Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan Üçlü Ticaret Komitesi'nin 20 Ekim 2015 tarihinde Saraybosna'da düzenlenen ilk iş toplantısının ardından, ikinci toplantı, **Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan Üçlü İş Forumu, 26 Ekim 2016 tarihinde İstanbul'da** gerçekleştirildi.

T.C. Ekonomi Bakanlığı, Sırbistan Cumhuriyeti Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı ve Bosna Hersek Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanlığı koordinasyonunda, DEİK tarafından, Sırbistan Sanayi ve Ticaret Odası'nın ve Bosna Hersek Dış Ticaret Odası'nın işbirliğinde gerçekleştirilen Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan Üçlü İş Forumu'nu, T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Sırbistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı Rasim Ljajic ve Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Başkan Yardımcısı ve Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Mirko Sarovic onurlandırdı.

Her iki ülkeden üst düzey bürokratlar ve iş dünyası temsilcilerin aralarında bulunduğu 180'i aşkın katılımcıya ev sahipliği yapan söz konusu Üçlü İş Forumu'nun, dönüşümlü olarak üç ülke arasında yapılması bakımından gelecek dönem Belgrad'da düzenlenmesi öngörülmektedir. Anılan Üçlü İş Forumu'nda Bosna Hersek ve Sırbistan ekonomileri, Türkiye ile ikili ticaretin seyri ve her iki ülkede yatırımları olan Türk firmalarının başarı hikâyeleri ele alındı ve forumun ardından, İstanbul'da Zeytinburnu'nda Bosna Hersek-Sırbistan Ortak Ticaret Ofisi'nin açılışı gerçekleştirildi. Heyet listeleri ve forum boyunca yapılan sunumlar <http://www.deik.org.tr/Contents/FileAction/7422> bağlantısında yer almaktadır.

AÇILIŞ OTURUMU

Açılış oturumu, açılış konuşmaları ve Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek: Ortak Gelişim ve Yeni Girişimlerin Finansmanı Paneli ile gerçekleştirildi.

Açılış Konuşmaları

Açılış konuşmaları, DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi Başkanı Aleksandar Medjedovic ve DEİK/Türkiye-Bosna Hersek İş Konseyi Başkanı Muzaffer Çilek tarafından gerçekleştirildi.

DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi Başkanı Aleksandar Medjedovic, geçen yıllar ile mukayese edildiğinde, Sırbistan ile Türkiye arasındaki güncel yatırımların ve mevcut ticari ilişkilerin daha yüksek seviyelerde seyrettiğini, geçen 2 yıl içinde 20'den fazla Türk yatırımının Sırbistan'da hayata geçirildiğini ifade etti. Türk yatırımcılarının Sırbistan'a ilgisinin artmasında, yatırım teşviklerinin sunulması, yabancı yatırımcının devlet tarafından desteklenmesi, Sırbistan'da mevcut başarılı Türk yatırımları gibi faktörlerin etkili olduğunu belirten Medjedovic, yatırımlardaki esas dönüm noktasının, Halkbank Belgrad'ın açılışının olduğunu ifade etti.

Türk firmalarının, ambalaj, gıda, tekstil, otomotiv yan sanayi, inşaat gibi pek çok alanda Sırbistan'da yatırımlar yaptığını dile getiren Medjedovic, Türkiye'nin önemli bir pazar olduğunu söyleyerek Sırp iş insanlarını Türkiye ile iş yapmaya davet etti. Medjedovic, 15 Temmuz süreci sonrası Sırbistan Başbakanı Aleksandar Vucic ile yaptıkları görüşmede, Vucic'in Türk yatırımcılarına özel önem atfettiğini, karşılaşılan zorluklar karşısında her türlü desteği vereceklerini söylediğini iletti. Medjedovic, bu olumlu atmosferin Türk özel sektörünce değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayarak, Sırbistan ve Bosna Hersek'in tarihsel ve insani bağlarından ötürü "ortak bir pazar" olarak ele alınması gerektiğini vurguladı.

DEİK/Türkiye-Bosna Hersek İş Konseyi Başkanı Muzaffer Çilek, Bosna Hersek'in yatırımlar ve ticari işbirlikleri için son dönemde önemli gelişmeler kaydettiğini, bu çerçevede, Bosna Hersek'in Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunun kabul edildiğini, NATO üyelik sürecinin hızla devam ettiğini ve ekonomisinin %3'ü aşkın bir büyüme kat ettiğini ifade etti. Çilek, Bosna Hersek'in yüksek eğitilmiş, İngilizce bilen, genç ve ucuz iş gücüne sahip olduğunu, işletme giderlerinin oldukça uygun olduğunu, ihracata yönelik çalışan firmalar için vergi oranlarının düşük oranlı olduğunu, sektöre ve bölgeye özel teşviklerin sunulduğunu söyledi.

Bosna Hersek'te yatırımlar bakımından onlarca sektörde 150'den fazla projenin olduğunu belirten Çilek, Bosna Hersek'in yüksek enerji potansiyeli ile Avrupa'da üçüncü sırada yer aldığını ancak toplam kapasitesinin %35'ini kullandığını, termo ve hidro enerji alanında çeşitli büyüklüklerde toplamda 7 milyarı aşkın projenin olduğunu söyledi. Çilek, ülkede, tarım ve hayvancılık, turizm (özellikle otelcilik, kış sporları, sağlık turizmi), orman ürünleri, bilişim, tekstil sektörlerinde önemli fırsatların olduğunu, ulaşım ve altyapı sektöründe 4 milyar Avroyu geçen projelerin bulunduğunu aktardı.

Forumun ardından İstanbul/Zeytinburnu'nda, Bosna Hersek-Sırbistan Ticaret Ofisi'nin açılışının yapılacağını belirten Çilek, bu ofisin her iki ülkede yatırım yapmak isteyen yatırımcılara destek sunacağını söyledi. Son yıllarda Türk firmalarının Bosna Hersek'e ilgisinde artış olduğunu söyleyen Çilek, Bosna Hersekli ve Sırbistanlı iş insanlarını Türkiye ile ticari işbirliği yapmaya davet etti.

Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek: Ortak Gelişim ve Yeni Girişimlerin Finansmanı Paneli

İş Konseyi Başkanları, Muzaffer Çilek ve Aleksandar Medjedovic moderatörlüğünde gerçekleştirilen, Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek: Ortak Gelişim ve Yeni Girişimlerin Finansmanı Panelinde, Halkbank Beograd İcra Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Kenan Bozkurt, Ziraatbank Bosna Genel Müdürü Ali Rıza Akbaş ve Şişecam Kimyasallar Mali İşler Başkanı (CFO)'su Umut Barış Dönmez panelist olarak yer aldılar.

Halkbank Beograd İcra Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Kenan Bozkurt, yatırımcılar için ilk koşulun güvenilirlik olduğunu, bu anlamda, Sırbistan'ın istikrarlı bir politikaya ve disiplinli bir mali sisteme sahip olduğunu belirtti ve ülkede 2008 krizinin olumsuz etkilerinin görüldüğünü ancak bu etkilerin bertaraf edilerek, mevcut ülke ekonomisinde %3'lük bir reel büyümenin beklendiğini söyledi. Sırbistan pazarına, yatırımcı olarak, Teklas, Kardem, Jeanci, Aster Tekstil ve Söylemez Kauçuk gibi firmaların giriş yaptığını belirten Bozkurt, Halkbank'ın 28 şube ile Sırbistan'da faaliyet gösterdiği dile getirdi. 110 kişiye istihdam sağladıklarını belirten Bozkurt, Sırbistan'ın eski Yugoslavya ülkeleri ile ticari ilişkilerini hiç azaltmadığını, aksine aralarında çok güçlü bir işbirliğinin olduğunu belirterek, Türk yatırımcıları Sırbistan'a davet etti ve Halkbank'ın yatırımcılara her türlü desteği sunmaya hazır olduğunu ifade etti.

Şişecam Kimyasallar Mali İşler Başkanı (CFO) Umut Barış Dönmez, 2006 yılından bu yana Bosna Hersek'te faaliyette olduklarını, 530 kişiye istihdam sağladıklarını, başlangıçta 120 bin ton soda külü üreten kapasitelerinin, 150 milyon avroluk yatırım sonucu modernleştirme çalışmalarıyla, 550 bin ton seviyesine çıkardıklarını ve ürettikleri ürünü ihraç ettiklerini aktardı. Dönmez, Bosna Hersek'te yabancı dil bilen kalifiye çalışanın oldukça fazla olmasının yanı sıra Türkçe bilen ve mavi yaka çalışanlara da ulaşılabilirdiğini ifade ederek, Bosna Hersek'in yüksek sanayi tecrübesine ve sistemli bir çalışma kültürüne sahip olduğunun altını çizdi. Dönmez, sanayi için elzem olan sistemli bir çalışma hayatının Bosna Hersek'te yerleşmiş olduğunu, bunun verimli bir üretim sağladığını ancak kimi Türk firmalarının bu çalışma sistemine alışık olmadıklarından ötürü sıkıntılar yaşayabildiğini belirterek, iş tanımlarının net bir şekilde yapılmasının, Bosna Hersek'te iş yapma süreçlerini kolaylaştıracağını ifade etti.

Dönmez, ülkenin karmaşık idari yapısının yatırımlar önünde kimi engeller çıkardığı ancak bu engellerin Türk yatırımcılar için, diğer ülkelerin önüne geçmek için bir fırsat olduğunu belirtti. Ayrıca Dönmez, bahsi geçen engellerin çoğunun süregelen reform çalışmalarıyla bertaraf edildiğini, Türk yatırımcılar için Bosna Hersek'te yatırım yapmalarının tam sırası olduğunu vurguladı. Dönmez, Şişecam Kimyasallar'ın 2015 yılı verilerine göre Bosna Hersek'in en büyük 5'inci ihracatçısı, en karlı

7'inci firması olduğunu, ayrıca FIPA (Bosna Hersek Yabancı Yatırım Destek Ajansı) tarafından iki defa ülkenin en iyi yabancı yatırımcısı seçildiklerini, yaptıkları yatırımdan memnuniyet duyduklarını söyleyerek, Türk yatırımcıları Bosna Hersek'te yatırım yapmaya davet etti.

Ziraatbank Bosna Genel Müdürü Ali Rıza Akbaş, Bosna Hersek pazarında mevcutta 23 bankanın olduğunu, Ziraat Bank'ın ülkedeki ilk yabancı sermayeli banka olduğunu, toplamda 30 şube ile faaliyet gösterdiklerini belirtti. 2012 yılında ve 2015 yılında, Türkiye'nin Bosna Hersek'e 100'er milyon avroluk kredi tahsisini gerçekleştirdiğini, bu kredilerle pek çok start-up firmasını faaliyete geçirdiklerini söyleyen Akbaş, Bosna Hersekli, Türk ve Sırp firmalarının Bosna Hersek'teki yatırımları için destek sunmaya hazır olduklarını ifade etti.

Tarım-hayvancılık sektörü başta olmak üzere, pek çok alanda uygun kredi koşulları sunduklarını dile getiren Akbaş, Türkiye ile karşılaştırıldığında, Bosna Hersek'te daha uzun vadeli ve uygun oranlı kredi imkânları sağladıklarını, Türk firmalarının, Türkiye'deki gayrimenkullerini Bosna'daki yatırımları için ipotek olarak gösterebileceklerini kaydetti.

Bosna Hersek ve Sırbistan'da teknik bilgi ve sanayi deneyiminin yüksek olduğunu ancak firmaların mali güçlerinin ve girişimci özelliklerinin zayıf olduğunu, bu sebeple iki ülkedeki bu temel ile Türkiye'de firmaların girişimci ruhu ve güçlü mali yapılarının bir araya getirilmesi ile önemli işbirliklerinin elde edilebileceği kaydedildi.

SUNUMLAR

Bosna Hersek'te Ticaret ve Yatırım İmkânları Sunumu

Bosna Hersek'te Ticaret ve Yatırım İmkânları Sunumu, Bosna Hersek Dış Ticaret Odası İhracat Destekleme Ajansı Direktörü Enes Ališković tarafından gerçekleştirildi.

Ališković, Bosna Hersek'in temel ekonomik verileri hakkında bilgi vererek, Avrupa Birliği, CEFTA, EFTA ve Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşması'nın olduğunu, bunun dışında, ABD, Kanada, Japonya İran gibi ülkelerle tercihli ticaret rejimine sahip olduğunu belirtti. Ališković, Bosna Hersek'in, 12,5 milyar avroluk bir ticaret hacmine sahip olduğunu, Türkiye'ye

ihracatının 181 milyon avro, Türkiye'den ithalatının ise 278 milyon avro, Sırbistan'a olan ihracatının 434 milyon avro, Sırbistan'dan ithalatının ise 1,02 milyar avro olduğunu, bu verilerle her iki ülkenin Bosna Hersek'in ihracat ve ithalatında ilk 10 ülke arasında yer aldığını söyledi.

Ališković, 20 Eylül 2016 tarihinde, Bosna Hersek'in Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunun kabul edildiğini ve makroekonomik istikrarı sağlayacak, ülkenin rekabet gücünü ve ekonomik büyümeyi artıracak yapısal reformları içeren bir reform ajandasının Bosna Hersek tarafından takip edildiğini ifade etti. Ališković, Bosna Hersek'in yatırımlar konusunda öne çıkan avantajlı özelliklerinin; stratejik konumu, uygun vergi oranları, istikrarlı finans sektörü, kalifiye ve ucuz emek, ticari anlaşmalarının çeşitliliği, düşük işletme maliyetleri, uygun yasal düzenlemeler ve yatırımlara öncülük edecek doğal kaynaklarının bolluğu, cazip yatırım alanları ve sanayi bölgeleri gibi faktörler olduğunu belirtti.

Bölgedeki en düşük enflasyon oranı ve KDV oranına (%17) sahip Bosna Hersek'in, düşük kurumsal vergi oranını (%10) ile, altyapı, enerji, metal işleme, otomotiv yan sanayi, tarım ve gıda işleme sanayi, ahşap işleme ve bilgi teknolojileri başta olmak üzere, pek çok alanda yatırım ve işbirliği fırsatlarını sunduğu ifade edildi.

Sırbistan: Gelecek Yatırım Rotası Sunumu

Gelecek Yatırım Rotası olarak Sırbistan Sunumu, Sırbistan Sanayi ve Ticaret Odası Ekonomik Kalkınma Merkezi Direktörü Aleksandar Kemiveš tarafından yapıldı.

Kemiveš, Sırbistan'ın istikrarlı bir ekonomik büyüme gösterdiğini (%2,5-2016), ekonominin ihracat odaklı olduğunu, düşük enflasyon oranlarına sahip olduğunu (%1,5-2015) belirterek, Türkiye'ye olan ihracatının 223 milyon avro, Türkiye'den ithalatının ise, 521 milyon avro olduğunu aktardı. Sırbistan'daki yabancı yatırımların toplam

tutarının 1,8 milyar avro (2000-2016), Bosna Hersek'ten gelen yatırımların 11 milyon avro, Türkiye'den ise 33 milyon avro, olduğunu söyleyen Kemiveš, Türkiye Halk Bankası, Jeanci, Teklas, Aster Tekstil ve Kardem firmalarının önde gelen Türk yatırımcılarından olduğunu ifade etti. Bölgesel, vergisel ve projeye bağlı çok çeşitli teşviklerin sunulduğunu dile getiren Kemiveš, Sırbistan'ın, AB, EFTA, CEFTA, Türkiye, Rusya, Belarus gibi ülkelerle aralarında bulunan Serbest Ticaret Anlaşması ve ABD ile genelleştirilmiş tercihler sistemi ile 1 milyarlık bir tüketiciye ulaşma potansiyelinin olduğunu vurguladı.

Sırbistan'ın 2014 yılında AB üyelik müzakerelerine başladığının altını çizen Kemiveš, gelişmiş altyapısı, düşük işletme maliyetleri, ucuz ve kalifiye iş gücü ve serbest bölgeleri (14 bölge) ile yatırımcılar için oldukça uygun bir ortam sunduğunu belirterek, Türk ve Bosna Hersekli yatırımcıları Sırbistan'a davet etti.

Sunumlar <http://www.deik.org.tr/Contents/FileAction/7422> bağlantısında yer almaktadır.

KAPANIŞ OTURUMU

Kapanış konuşmaları, DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, Bosna Hersek Dış Ticaret Odası Başkan Yardımcısı Ahmet Egrlić, Sırbistan Sanayi ve Ticaret Odası Genel Müdürü Milan Vranić, Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Başkan Yardımcısı ve Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Mirko Šarović, Sırbistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı Rasim Ljajić ve T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci tarafından gerçekleştirildi.

DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, güven ve istikrar ortamının ekonomiye etkilerinin büyük olduğunu söyleyerek, Türkiye-Bosna Hersek ve Sırbistan arasındaki üçlü mekanizmanın ve gerçekleştirilen Üçlü İş Forumlarının Balkanlar'da barış ve istikrarın kalıcı hale gelmesine katkı sağlayacağını dile getirdi. Vardan, ikincisi gerçekleştirilen Üçlü İş Forumunun ardından açılışının yapılacağı Bosna Hersek ve Sırbistan Ortak Ticaret Ofisinin ülkeler arasındaki işbirliğinin somut bir göstergesini teşkil edeceğini ifade etti.

DEİK Başkanı Vardan, üç ülke arasında, başta altyapı, enerji, ağaç işleme sanayi, gıda üretimi, metal işleme olmak üzere pek çok alanda işbirliği fırsatının olduğunu, ülkeler arasındaki mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarının bu işbirliklerinin hukuki altyapısını sağladığını ancak projelerin finansmanında kamu bütçelerinin yetersiz kaldığını ifade etti. Bundan dolayı, projelerin hayata geçirilmesi için kamu-özel

ortaklığı (PPP) modelinin uygulanabileceğini söyleyen Vardan, Türkiye'nin bu konuda sahip olduğu know-how'ı Bosna Hersek ve Sırbistan ile paylaşmayı arzu ettiklerini belirtti. Vardan, DEİK bünyesinde kurulan PPP Mükemmeliyet Merkezi'nin sahip olduğu bilgi ve deneyimi aktarmaktan memnuniyet duyulacağını ilereyerek, Bosna Hersekli ve Sırbistanlı firmaları Kasım ayında İstanbul'da DEİK tarafından düzenlenecek PPP haftasına davet etti.

Ardından sözü alan Bosna Hersek Dış Ticaret Odası Başkan Yardımcısı Ahmet Egrlić, geçen yıl düzenlenen Üçlü İş Forumundan bu yana üç ülke arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerinde artış olduğunu, Bosna Hersek'te takip edilen AB reform sürecinin ikili ekonomik ilişkilere daha fazla olumlu etkisinin olacağını belirtti. Egrlić, Bosna Hersek'te yatırımları bulunan 250 yabancı firma ile yapılan anket sonucunda, bu firmaların ülkede yeni yatırımlar yapma isteklerini dile getirdiklerini belirtti ve bu sonucun gelecek yatırımlar için de olumlu bir somut bir örnek olduğunu aktardı.

Bosna Hersek'in ağırlıklı olarak AB ülkelere ihracat yapmasının, kaliteli ürün çıkardıklarının bir göstergesi olduğunu söyleyen Egrlić, Türk iş insanlarına yaptıkları yatırımlar için teşekkürlerini sundu ve bu yatırımların ülkenin dengesiz olan ihracat-ithalat oranlarını Bosna Hersek lehine çevirmeye başladığını belirtti. Ağaç işleme, metal işleme, otomotiv yan sanayi sektörlerinde başta olmak üzere turizm ve tarım alanlarında Bosna Hersek'te önemli fırsatların olduğunu söyleyen Egrlić, et sektöründeki katkılarından dolayı Türk firmalarına teşekkürlerini sundu.

Sonrasında Sırbistan Sanayi ve Ticaret Odası Genel Müdürü Milan Vranić sözü alarak, Türkiye, Sırbistan ve Bosna Hersek arasında derin kültürel birliktelik ve ortak bir tarihin olduğunu, bu unsurun üçüncü ülkelerde yapılacak işbirliklerinde bir avantaj oluşturduğunu vurguladı. Vranić, üç ülke arasındaki ticari işbirliklerinin olumlu bir seyir gösterdiğini, son 2 yılda Türkiye’den Sırbistan’a ciddi yatırımların yapıldığını, Halkbank’ın ülke pazarına girişinin bu

yatırımların gelişiminde önemli bir rol oynadığının altını çizdi. Vranić, üç ülkenin işbirliği projeleri üretip, bu projelerde Avrupa Birliği fonlarından faydalanılabileceğini söyleyerek, üretilen ürünlerin ise gümrüksüz ticaret imkânı sayesinde başta AB pazarı olmak üzere, diğer üçüncü ülke pazarlarında satışının gerçekleştirilebileceğini kaydetti. Vranić, düzenlenen etkinlik için DEİK’e teşekkürlerini sunarak, gelecek etkinliği Sırbistan’da düzenlemekten memnuniyet duyacaklarını ifade etti.

Ardından üç ülkenin bakanları hitaplarını gerçekleştirdiler. Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Başkan Yardımcısı ve Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Mirko Šarović, Sırbistan ve Türkiye’nin Bosna Hersek’in en önemli ticari partnerlerinden olduğunu ve Bosna Hersek’in son dönemde ticaret hacminde 100 milyon ABD Dolarlık artış kaydettiklerini belirtti. Üç ülke arasında özellikle turizm ve altyapı sektörlerinde işbirliklerinin yapılabileceğini vurgulayan Bakan Šarović, forumun ardından açılacak Bosna Hersek-Sırbistan ortak ticaret

ofisinin üç ülke arasındaki işbirliğine önemli katkılar sunacağını altını çizdi. Bakan Šarović, üç ülke arasındaki ticaret hacminin gelecek 3 yıl içinde 2 milyar ABD Dolarının üzerine çıkmasını umut ettiğini belirterek, Forumun organizasyonu için Oda temsilcilerine ve Bakan Ljajić ile Bakan Zeybekçi’ye teşekkürlerini sundu.

Sırbistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı Rasim Ljajić, siyasetin başarısının ekonomideki başarıyla ölçüldüğünü, siyasette artık sloganlara ihtiyaç duyulmadığını söyledi. Sırbistan’daki Türk yatırımlarının artışında Halkbank’ın önemli bir yerinin olduğunu ve Beko’nun pazarda önemli bir yer edindiğini ancak Beko’nun ülkede üretim yapmasından

da memnuniyet duyulacağını belirten Bakan Ljajić, görünmeyen engellerin de kaldırılması için çaba sarf ettiklerini ifade etti.

Bakan Ljajić, Sırbistan'da özelleştirmeye sunulan 183 adet firmanın bulunduğunu, uzun süredir yatırım yapılamayan termal tesislerin özelleştirilmesinin söz konusu olduğunu ve özellikle tekstil alanında Sırbistan'a yatırımları beklediklerini aktardı. Bakan Ljajić, Türk firmalarının gerçekleştirecekleri yatırımların firmalar için kâr, bölge için ise barış ve istikrarı getireceğini vurgulayarak, üç ülkenin birlikteliğinin çok önemli olduğunu ve yatırımlar ve işbirliklerini artırmak istediklerini kaydetti.

T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, geçen yıl düzenlenen Üçlü İş Forumu'nda ele alınan konuların, bu yıl 2'incisi düzenlenen Üçlü İş Forumu'nda hayata geçirildiğini görmekten üç ülkenin bakanları olarak büyük memnuniyet duyduklarını belirtti. Türkiye'nin ev sahipliğinde faaliyet gösterecek Bosna Hersek ve Sırbistan Ortak Ticaret Ofisi'nin sağlayacağı

ekonomik çıktıların yanında, barış ve istikrara dair önemli bir mesaj da verdiğini ileten Bakan Zeybekci, Türkiye-Bosna Hersek ve Sırbistan üçlü ticaret mekanizmasının garantörlerinin üç ülkenin Devlet Başkanlarının olduğunu aktardı.

Bakan Zeybekci, üç ülke arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmalarının belirli sanayi ürünlerini kapsadığını, bu anlaşmaların kapsamının sanayi ürünleri, tarım-gıda, kamu alımları ve hizmetler alanında genişletildiğinde, üç ülke arasındaki yatırım ve ticaretin de artış göstereceği ifade etti. Bu çerçevede Serbest Ticaret Anlaşmalarının kapsamının 2017 yılında genişletilerek yenilenmesi konusunda, üç ülkenin Ekonomi Bakanları olarak mutabakata vardıklarını söyleyen Bakan Zeybekci, yenilenebilir enerji, turizm, tarım hayvancılık alanlarında üçlü ortaklıklar ile yatırım ve işbirliklerinin yapılmasını

öngördüklerini belirtti. Sırbistan ile taşımacılık konusunda yaşanan sıkıntının çözüleceğine dair Bakan Ljajić'in bilgi ilettiğini belirten Bakan Zeybekci, Bosna Hersek ile Sırbistan arasındaki ulaşımın çok elverişsiz olduğunu, bu sebeple iki ülke yetkililerinin kara yolu ya da demir yolu olarak bir projeyi belirlemeleri halinde Türkiye olarak bu projeyi hibe şeklinde üstlenmeye hazır olduklarını belirtti.

Bakan Zeybekci, bir sonraki üçlü iş forumuna kadar iki konunun hayata geçirilmiş olmasını hedeflediklerini ifade ederken ilk hedefin üç ülke arasındaki STA'ların kapsamının genişletilerek yenilenmesi, ikincisinin ise Bosna Hersek ile Sırbistan arasındaki ulaştırma projesinin hazırlanarak, üç ülkenin Devlet

Başkanlarının huzurunda imzalanması olduğunu belirtti. Bir sonraki toplantının Sırbistan ve Bosna Hersek'te (Üçlü İş Forumu'nun Belgrad'da) gerçekleştirileceğini söyleyen Bakan Zeybekci, organizasyon için DEİK'e teşekkürlerini sundu.

Kapanış oturumunun ardından çalışma yemeği ve ikili firma görüşmelerine geçildi. İkili görüşmelerde toplamda 120'ye yakın Sırp, Bosna Hersekli ve Türk firma temsilcileri yer aldılar.

FAYDALI KURUMLAR

Sırbistan'da Faydalı Kurumlar

T.C. Belgrad Büyükelçiliği

Tel: +381 11 333 24 00

Faks: +381-11-333 24 33

Adres: Krunska 1, 11000 Belgrade, Serbia

E-Posta: embassy.belgrade@mfa.gov.tr

T.C. Belgrad Ticaret Müşavirliği

Telefon: +381 11 367 62 21

Faks: +381 11 367 62 19

Adres: Maglajska 8/3 Dedinje, 11000 Belgrade, Serbia

E-Posta: belgrad@ekonomi.gov.tr

Sırbistan Sanayi ve Ticaret Odası

E-Posta: marija.sepi@pks.rs

Telefon: +381 11 33 00 902/3

Adres: Resavska 13-15 11000 Belgrade, Serbia

Web: <http://www.pks.rs/>

Sırbistan Yatırım ve İhracatı Geliştirme Ajansı (SİEPA)

E-Posta: office@siepa.gov.rs

Telefon: +381 11 3398 510

Web: <http://siepa.gov.rs/en/>

Bosna Hersek'te Faydalı Kurumlar

T.C. Saraybosna Büyükelçiliği

Adres: Vilsonovo Setaliste bb.71000 Sarajevo Bosnia-Hercegovina

Tel: +387 33 568 750

Faks: +387 33 267 261

E-mail: embassy.sarajevo@mfa.gov.tr

T.C. Saraybosna Ticaret Müşavirliği

Adres: Vilsonovo Setaliste bb., 71000 Sarajevo

Tel: +387 33 665 988

Faks: +387 33 208 562

E-mail: saraybosna@ekonomi.gov.tr

Bosna Hersek Dış Ticaret Odası

Tel: +387 33 56 62 30

Fax: +387 33 56 62 39

E-mail: enes.aliskovic@komorabih.ba

Web: <http://www.komorabih.ba>

Bosna Hersek Yatırım Destekleme Ajansı (FIPA)

Adres: Grbavička 4 71000 Sarajevo Bosnia and Herzegovina

Tel: + 387 33 278 - 080

Fax: + 387 33 278 - 081

E-posta: fipa@fipa.gov.ba

Web sitesi: <http://www.fipa.gov.ba/>

DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu)

Avrupa Bölge Koordinatörlüğü

Adres: RIVER PLAZA Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13/9-10 34394 Levent/İSTANBUL

Tel: +90 212 339 5000

E-posta: eu@deik.org.tr